

สรุปผลการเสวนาสาธารณะ "การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง"
จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562

สรุปผลการเสวนาสาธารณะ

“การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง”

(Voice for the Consolidated Democracy)

วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562 เวลา 13.00 – 16.00 น.

ณ ห้องคอนเวนชันฮอลล์ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

สถาบันพระปกเกล้า ในฐานะสถาบันวิชาการชั้นนำด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ธรรมาภิบาลและสันติวิธี เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีพันธกิจข้อหนึ่ง คือ การเผยแพร่องค์ความรู้และเสนอแนะการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย จึงได้กำหนดให้มีการจัดเวทีเสวนาวิชาการ "เปล่งเสียงเพื่อประเทศไทย" (Voices for Thailand) ขึ้น ทั้งหมด 5 ครั้ง โดยในครั้งนี้เป็นเวทีเสวนาสาธารณะ ครั้งที่ 2 ในหัวข้อ “การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง” ซึ่งสถาบันพระปกเกล้า โดยวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ร่วมกับ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส จัดขึ้น เพื่อเป็นเวทีถกเถียงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยและบทบาทของพรรคการเมืองภายหลังการเลือกตั้ง โดยมุ่งไปที่การปັงงระบอบประชาธิปไตยให้ตั้งมั่นและยั่งยืน หยุดวัฏจักรการรัฐประหาร และความขัดแย้งทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ ไม่ให้เกิดขึ้นอีก โดยมีวิทยากรร่วมเสวนา 4 ท่าน ได้แก่

1. ดร. ชิงชัย หาญเจนลักษณ์ รองประธานกรรมการหอการค้าไทย
2. คุณประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ผู้อำนวยการสถาบันและสำนักข่าวอิศรา
3. ศ.ดร. สุรชาติ บำรุงสุข คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ดร. สติธร ธนานิธิโชติ รักษาการผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า

สรุปสาระสำคัญจากการเสวนาดังนี้

สภาพปัญหาและสถานการณ์ปัจจุบัน

- **ภาวะ “ล้มลุกคลุกคลาน” ของระบอบประชาธิปไตย** ความไม่มีเสถียรภาพของระบอบประชาธิปไตยของไทยนั้น เป็นผลพวงของพัฒนาการทางการเมืองนับตั้งแต่อดีต เมื่อครั้งมีการร่างรัฐธรรมนูญ 2540 ก็มีการคาดหวังว่าระบอบประชาธิปไตยของไทยจะตั้งมั่นแล้ว แต่สุดท้ายก็เกิดรัฐประหาร 2549 มีการร่างรัฐธรรมนูญ 2550 ผลลัพธ์ไม่แตกต่างกันมากนัก สุดท้ายก็เกิดรัฐประหารอีกครั้งในปี 2557 การจะสร้างระบอบประชาธิปไตยที่ตั้งมั่นไม่อาจสร้างได้โดยการร่างรัฐธรรมนูญเพียงอย่างเดียว แต่ต้องผ่านปฏิบัติการออกแบบหลายๆ อย่างมา
- **มรดกของคสช.** ได้แก่ รัฐธรรมนูญ 2560, กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ, ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, ประกาศและคำสั่ง คสช., องค์กรอิสระ จะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารประเทศและการเมืองในอนาคต เพราะรัฐบาลในอนาคตจะถูกพันนาการไว้ด้วยข้อจำกัดเหล่านี้และไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้เลย
- **ความคาดหวังของประชาชน** จุดเปราะบางที่สุดในการเลือกตั้งครั้งนี้คืออารมณ์ความรู้สึกของประชาชน อารมณ์ความรู้สึกมาพร้อมกับความคาดหวัง การเลือกตั้งที่กำลังจะเกิดขึ้นเป็นการเลือกตั้งที่มีความคาดหวังจากประชาชนสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และความคาดหวังที่สำคัญที่สุด คือ ความคาดหวังในการที่จะเปลี่ยนแปลง อุปสรรคสำคัญก็คือมรดกของคสช. หากความคาดหวังของประชาชนไม่ได้รับการเติมเต็มแล้วจะเกิดปัญหาขึ้นอย่างแน่นอน
- **การใช้อำนาจของผู้มีอำนาจ** ในสถานการณ์ปัจจุบัน กลไกตามรัฐธรรมนูญ 2560 ถูกออกแบบมาเอื้อให้มีการใช้อำนาจของผู้มีอำนาจได้มาก การเลือกตั้งที่กำลังจะเกิดขึ้นมีเดิมพันที่สูงมากสำหรับผู้มีอำนาจ หากผู้มีอำนาจแพ้ไม่เป็นและมีการใช้อำนาจเพื่อเอื้อประโยชน์ให้ตัวเองแล้ว อาจจะทำให้เกิดความรุนแรงขึ้นอีกครั้งได้

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

- **แก้ไขหรือยกเลิกมรดกจาก คสช.** ให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2560 , พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ, ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, ประกาศและคำสั่ง คสช., รวมถึงกอ.รมน. เพราะมรดกเหล่านี้จะเป็นพันนาการที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารประเทศและการเมืองในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งออกเป็นกฎหมายผูกพันประเทศไปถึง 20 ปีนั้นต้องยกเลิก ส่วนรัฐธรรมนูญนั้นนั้นไม่ใช่แค่เพียงการนำผู้เชี่ยวชาญมาร่วมกันร่างเท่านั้น แต่ต้องเป็นกระบวนการที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อกำหนดกติการ่วมกัน
- **สร้างเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน** การทุจริตเป็นข้ออ้างสำคัญประการหนึ่งที่เป็นเหตุให้เกิดการรัฐประหารและวาระอุบาทว์ในการเมืองไทย ในเวลานี้การทุจริตเป็นปัญหาที่ภาคเอกชนเริ่มตระหนัก จุดเริ่มต้นที่ดีที่สุดในการสร้างเสริมธรรมาภิบาล คือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารในทุกกระดับเพื่อสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการบริหารราชการแผ่นดิน
- **ส่งเสริมการปฏิรูปด้านอื่นๆ เพื่อรองรับความท้าทายใหม่** ไม่เพียงแต่การปฏิรูปทางการเมืองเท่านั้น ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ทั้งจากบริบทภายในและภายนอกประเทศ เช่น การเข้าสู่

สรุปผลการเสวนาสาธารณะ "การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง"
จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562

สังคมผู้สูงอายุ, สังคมดิจิทัล, วิกฤตฝุ่นละออง ในเวลานี้ยังมีการพูดถึงการปฏิรูปด้านอื่นๆ น้อยมาก เช่น การศึกษา, เศรษฐกิจ, ชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น ควรต้องมีการส่งเสริมการปฏิรูปทางสังคมในมิติอื่นๆ เพื่อเตรียมคนและประเทศให้พร้อมกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

- **ปฏิรูปโครงสร้างทางการเมืองและการบริหาร** โดยให้กองทัพพลอนตัวออกจากการเมือง ซึ่งภายหลังการเลือกตั้งจะมีข้อเสนอเรื่องการปฏิรูปกองทัพเกิดขึ้นอย่างแน่นอน, ระบบราชการที่ใหญ่โตเกินไปจะเกิดปัญหาในการบริหารอย่างแน่นอน ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ไม่อาจแก้ไขได้โดยการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ระบบราชการ ทำให้ระบบราชการใหญ่โตมากขึ้นเรื่อยๆ หากแต่ต้องส่งเสริมการกระจายอำนาจให้มากขึ้น ให้ท้องถิ่นสามารถจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง
- **ปฏิรูปกฎหมายด้านความมั่นคง** ได้แก่ พรบ. ฎอัยการศึก 2457, พรก. บริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน 2548, พรบ. รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ควรมีการพิจารณาทบทวนว่ากฎหมายเหล่านี้ควรใช้ในสถานการณ์ใดบ้าง รวมไปถึงการปฏิรูปตำรวจ ปฏิรูปกระบวนการสืบสวนสอบสวนด้วยเช่นกัน

สรุปผลการเสวนาสาธารณะ "การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง"
 จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากวิทยากรผู้ร่วมเสวนา

วิทยากร	ความคิดเห็นต่อสถานการณ์ปัจจุบัน	ข้อเสนอแนะ
ดร. ชิงชัย หาญเจนลักษณ์	ภาวะล้มลุกคลุกคลานของระบอบประชาธิปไตยไทย ● ที่ผ่านมา ไปให้ความสำคัญเรื่องจุดหมายปลายทาง (ประชาธิปไตย) มากกว่าการเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทาง จุดเปราะบางของความคาดหวัง ● อารมณ์และความรู้สึก ถูกกระตุ้นโดยสื่อมวลชน ต้องสร้างสรรค์กว่านี้ ● โครงสร้างสังคมไทยที่มีลักษณะเป็นสังคมที่มีการจัดลำดับตามช่วงชั้น (hierarchical society) เป็นปัญหาต่อการสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ● ระบบราชการมีเจตจำนงทางการเมือง (political will) แต่ไม่มีเจตจำนงทางราชการ (bureaucratic will) ในการขับเคลื่อน ● นโยบายประชานิยมที่เป็นปัญหา คือนโยบายที่ทำให้ประชาชนหลง ● หลังการเลือกตั้ง มั่นใจว่าเศรษฐกิจไทยปีนี้จะลำบาก GDP และการส่งออกจะลดลง รวมไปถึงสงครามการค้าระหว่างจีน-สหรัฐที่บ้านปลายเป็นความตึงเครียดทางการเมือง ทางออกจากสถานการณ์นี้ ● สังคมไทยมีความสามารถในการดูดซับการเปลี่ยนแปลง แต่ไม่ยืดหยุ่นเท่าที่ควร ความอดกลั้นยังต่ำ	ภาวะล้มลุกคลุกคลานของระบอบประชาธิปไตยไทย ● มันก็เดินไปได้หลายทาง แต่ต้องเดินต่อไปเรื่อยๆ ไม่ได้หมายความว่าจุดหมายจะห่างไปเรื่อยๆ เพียงแต่เราเดินช้าลงหรือเร็วขึ้น ไม่ใช่เดินตรงไปตลอด ต้องหกล้มคลุกคลานไป การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย ● เป็นดาบสองคม ต้องมีการสอบสวน ทางออกจากสถานการณ์ ● การทุจริตเป็นปัญหา นับวันยังมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ต้องแก้ไขโดยด่วน ● ความเหลื่อมล้ำเป็นอีกหนึ่งปัญหา ต้องเป็นเศรษฐกิจแบบแบ่งปันกันมากขึ้น ● การศึกษาไทย ต้องสร้างเสริมความเป็นพลเมืองให้มากขึ้น

สรุปผลการเสวนาสาธารณะ "การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง"
 จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562

	● เศรษฐกิจ การเมือง ถ้าไม่ระวัง จะมีผลที่อันตรายอย่างมหาดศาล อย่างเช่นเวเนซุเอล่า	
คุณประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์	ภาวะล้มลุกคลุกคลานของระบอบประชาธิปไตยไทย ● ในครั้งนี้ ฝ่ายอนุรักษ์นิยม และเสนานิยมน่าจะเรียนรู้จากประสบการณ์การรัฐประหารในปี 2534 และ 2549 ว่าการคืนอำนาจให้ประชาชนโดยเร็วเป็นอย่างไร รอบนี้จึงหวังที่จะ "อยู่ยาว" ● การจะเป็นระบอบประชาธิปไตยตั้งมั่น ต้องมีองค์ประกอบหลายอย่าง ● 1) กติกา รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ต้องเป็นที่ยอมรับ แต่ที่เป็นปัญหาเพราะรู้อยู่แล้วว่าออกมาเพื่ออะไร ● 2) ภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญ 2540 มีรัฐบาลที่มีเสถียรภาพมาก รัฐธรรมนูญได้สร้างองค์กระอิสระและกระบวนการตรวจสอบหลายอย่าง แต่ในทางปฏิบัติออกมาแต่โครง แต่กลไกไม่ได้ถูกออกแบบมาเป็นอย่างดี จึงเกิดการแทรกแซงการตรวจสอบโดยฝ่ายการเมือง ● 3) ความรุนแรงทางการเมือง รัฐประหารปี 2557 ได้อ้างเหตุหนึ่งในการรัฐประหารคือ เหตุความวุ่นวายทางการเมือง ประกอบกับข้ออ้างเรื่องการทุจริต เลยทำให้คนกลางๆ เกิดอาการเบื่อหน่าย ● 4) กติกาใหม่ในครั้งนี้ไม่ชอบธรรม แต่พรรคการเมืองจำใจต้องลงแข่งขัน	ทางออกจากสถานการณ์นี้ ● พิสูจน์เจตจำนงของพรรคการเมืองในเรื่องสำคัญต่าง เช่น ความโปร่งใส ต้องมีการเปิดเผยข้อมูลการบริหารราชการแผ่นดินทั้งระบบ, มีการปฏิรูปตำรวจ ปฏิรูปกระบวนการสืบสวนสอบสวน, รวมถึงปฏิรูปกฎหมายความมั่นคง ในฐานะพลเมืองสามารถทำอะไรได้บ้าง ● สร้างความเป็นพลเมือง โดยอาศัยพลังของการใช้โซเชียลมีเดียอย่างมีคุณภาพ ● โจทย์สำคัญคือ ปัจจุบันโซเชียลมีเดียถูกใช้แต่เรื่องโกสต์ตัว ทำอย่างไรจะถูกแปรเปลี่ยนมาใช้เพื่อสร้างความเป็นพลเมือง ● พลังของการสร้างความเป็นพลเมืองนั้นเกิดขึ้นได้โดยธรรมชาติและถูกกระตุ้น เช่น การเกิดขึ้นของภาคีต่อต้านการคอร์รัปชันเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เพราะกระทบกับตัวเอง

สรุปผลการเสวนาสาธารณะ "การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง"
จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562

	จุดเปราะบางของความคาดหวัง ● จุดเปราะบางที่สุด คือ การใช้อำนาจ กลไกที่ถูกออกแบบให้ฝ่ายอำนาจสามารถใช้อำนาจได้มาก ● จุดที่น่าเป็นห่วง คือ ฝ่ายผู้มีอำนาจจะยอมแพ้ไม่ได้ แพ้ไม่เป็น เดิมพันด้วยชีวิต ถ้าเป็นเช่นนี้ความรุนแรงจะเกิดขึ้นอีกหรือไม่ ● จากกติกา ในเบื้องต้นน่าจะต้องการนายกรัฐมนตรีก่อนแล้วไปตายเอาดาบหน้าเรื่องการจัดตั้งรัฐบาล แนวโน้มรัฐบาลน่าจะอายุสั้น	
ศ.ดร. สุรชาติ บำรุงสุข	ภาวะล้มลุกคลุกคลานของระบอบประชาธิปไตยไทย ● สภาวะล้มลุกคลุกคลานของระบอบประชาธิปไตยไทยเป็นผลพวงของพัฒนาการทางการเมืองไทยนับตั้งแต่อดีต ไม่ใช่สิ่งที่เพิ่งเกิดขึ้น ● รัฐประหารไม่ใช่การเปลี่ยน ● เสนานิยมยังเป็นปัจจัยสำคัญในอุดมการณ์อนุรักษ์นิยม ● การเลือกตั้ง 24 มีนาคม (ถ้าเกิด) จะเป็นการเปลี่ยนผ่านเล็กๆ เพราะยังมีเงื่อนไขควบคุมหลายอย่าง เช่น รัฐธรรมนูญ, ยุทธศาสตร์ชาติ, กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ, ประกาศและคำสั่ง คสช., กอ.รมน. และที่สำคัญที่สุด คือ การขยายตัวของระบบราชการ จุดเปราะบางของความคาดหวัง ● ความเปราะบางที่สุด คือ อารมณ์คน สังคมไทยเป็นสังคมเจ้าอารมณ์ ซึ่งอารมณ์มาพร้อมกับความคาดหวัง	ทางออกจากสถานการณ์นี้ ● การสร้างประชาธิปไตย วาระสำคัญ คือ การสร้างประชาสังคม โจทย์สำคัญคือ ทำอย่างไรให้ภาคประชาสังคมเคลื่อนตัวไปในทางที่เป็นบวกต่อการสร้างประชาธิปไตย ● แก้ไขรัฐธรรมนูญ แก้กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ แก้ กอ.รมน. ● ถอยกองทัพออกจากการเมือง, ถอยออกจากระบบราชการใหญ่โต, และถอยจากกลุ่มทุนใหญ่ ● ยกเลิกยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ● ปฏิรูปสังคมเพื่อรองรับความท้าทายใหม่ๆ เช่น การศึกษา, เศรษฐกิจ, ชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงการปฏิรูปกองทัพด้วย

สรุปผลการเสวนาสาธารณะ "การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง"
จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562

	ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง มีความคาดหวังเกิดตาม หากการเลือกตั้งครั้งนี้ไม่มี จะเกิดปัญหา ● ความคาดหวังที่เกิด คือ การเลือกตั้งจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และอยากเห็นการเมืองเปลี่ยน ● แต่อุปสรรคที่ขวางไว้ คือ รัฐธรรมนูญ, ยุทธศาสตร์ชาติ, กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ, องค์กรอิสระ, กลุ่มทุนใหญ่ ● โลกในปี 2562 จะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ สงครามการค้า จีน-สหรัฐจะเข้มข้นขึ้น ไทยจะได้รับผลกระทบ ● เงื่อนไขของกติกาปัจจุบัน ไม่ว่าจะฝ่ายใดมาเป็นรัฐบาล จะต้องแบกรับความคาดหวังจากคนสูงมาก อนาคตไม่ยั่งยืน เพราะบางมาก	ในฐานะพลเมืองสามารถทำอะไรได้บ้าง ● ต้องสร้างกระบวนการความเป็นพลเมืองที่ตื่นตัวและตระหนักรู้ ● ต้องมีการกระจายอำนาจ ● การตรวจสอบถ่วงดุลต้องไม่เกินดุล ● หลักประกันที่เหลืออย่างเดียว คือ ประชาชนต้องตื่นตัว การจะเป็นสังคมดิจิทัล การเมืองต้องสร้างเพื่อรองรับสังคมดิจิทัลด้วย
ดร. สติธร ธนานิธิโชติ	ภาวะล้มลุกคลุกคลานของระบอบประชาธิปไตย ● บทเรียนของการสร้างความตั้งมั่นของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทย ได้เรียนรู้ว่า สร้างไม่ได้ด้วยการร่างรัฐธรรมนูญ ● ภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ท่ามกลางกระแสปฏิรูปการเมือง ต่อมนำไปสู่การร่างรัฐธรรมนูญ 2540 ● รัฐธรรมนูญ 2540 ได้แก้ไขปัญหาการเมืองก่อนหน้า ปี 2540 ในระยะแรกก็ดูเหมือนว่าประชาธิปไตยไทยจะตั้งมั่นแล้ว ● รัฐธรรมนูญ 2540 ทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ กระบวนการตรวจสอบไม่ทำงาน ในขณะเดียวกันภาค	ทางออกจากสถานการณ์นี้ ● ข้อเสนอต่อพรรคการเมืองในการพัฒนาประชาธิปไตย โดยยึดดัชนีชี้วัดความเป็นประชาธิปไตย Democracy Index เป็นเกณฑ์ ● Democracy Index มี 5 ตัวชี้วัดสำคัญ คือ 1) กระบวนการเลือกตั้ง 2) การทำหน้าที่ของรัฐบาล 3) การมีส่วนร่วมทางการเมือง 4) วัฒนธรรมทางการเมือง 5) สิทธิเสรีภาพของพลเมือง

สรุปผลการเสวนาสาธารณะ "การตั้งมั่นของประชาธิปไตยกับความคาดหวังต่อพรรคการเมือง"
จัดโดย สถาบันพระปกเกล้า ร่วมกับสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562

	ประชาชนก็เข้มแข็ง จนกลายเป็นความขัดแย้งทางการเมือง จบลงด้วยรัฐประหาร 2549 ● รัฐธรรมนูญ 2550 ผลลัพธ์ก็ไม่ต่างจากรัฐธรรมนูญ 2540 สุดท้ายก็จบลงด้วยรัฐประหารอีกครั้งหนึ่งในปี 2557 ● การจะเป็นประชาธิปไตยตั้งมั่น มีใช่แต่เพียงการร่างรัฐธรรมนูญเท่านั้น หากแต่ต้องผ่านปฏิบัติการการ ออกแบบหลายๆ อย่างมา จุดเปราะบางของความคาดหวัง ● นโยบายว่าด้วยการปฏิรูปการเมือง ยังมีความไม่พอดี แนวคิดหนึ่งเสนอว่าต้องรื้อรัฐธรรมนูญ 2560 แต่อีกแนวคิดหนึ่งเสนอว่ารื้อไม่ได้ ไข้ไปก่อนอย่างเพิ่งแก้ไขแก้ไขไม่ได้ บทเฉพาะกาลมีผลบังคับใช้แล้ว ● ไม่ได้บอกว่ารัฐธรรมนูญไม่สำคัญ แต่อาจจะไม่สำคัญเป็นอันดับแรก ● กติกาสำคัญ แต่จะสร้างขึ้นอย่างไร ไม่ใช่แค่ผู้เชี่ยวชาญมายกร่าง แต่เกิดจากประสบการณ์ที่เรียนรู้ด้วยกัน สมเหตุสมผลมากกว่าการรื้อหรือไม่รื้อ ต้องก้าวข้ามในสิ่งเหล่านี้ ● ยิ่งออกแบบระบบเพื่อแก้ปัญหา จะยิ่งยุ่งเหยิง แก้ปัญหาไม่ได้	ในฐานะพลเมืองสามารถทำอะไรได้บ้าง ● เราคาดหวังกับพรรคการเมืองได้จริงหรือไม่ ● หากพิจารณาจากพฤติกรรม เช่น วิธีการหาเสียง กลยุทธ์ ล้วนย้อนยุคทั้งสิ้น มุ่งแต่เพื่อชนะเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว ทุกฝ่ายคิด ยุทธวิธีมาเพื่อแก้เกมแก้กติกามากขึ้น ● ระบบที่ออกแบบมาย้อนแย้งกันเอง เน้นตัวบุคคล ไม่เน้นพรรคการเมือง ● ในเมื่อคาดหวังกับพรรคการเมืองไม่ได้ ก็ต้องมาคาดหวังกับตัวเอง ● พลเมืองต้องรู้เท่าทัน ตั้งแต่กติกา นโยบาย โศเชียลมีเดีย